

UCHWAŁA NR 9/2023

**Senatu Akademii Nauk Stosowanych im. prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach
z dnia 21 października 2023 r.**

**w sprawie zmian w Systemie Zapewnienia Jakości Kształcenia
w Akademii Nauk Stosowanych im. prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach**

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt. 13 i 16 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2018, poz. 1668, z późn. zm.), w związku z § 12 ust. 8 pkt 6 i 10 Statutu Akademii Nauk Stosowanych im. prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach, Senat uchwala co następuje:

§ 1

W Systemie zapewnienia jakości Kształcenia w Akademii Nauk Stosowanych im. prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach wprowadzonym uchwałą nr 8/2022 Senatu Akademii Nauk Stosowanych im. prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach z dnia 1 października 2022 r. w sprawie zatwierdzenia Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Akademii Nauk Stosowanych im. prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach, wprowadza się następujące zmiany:

- 1) dodaje się § 15 w brzmieniu: Szczegółowe zasady wprowadzania zmian w programach studiów, oceny programów studiów i weryfikacji efektów uczenia się określają następujące procedury:
 - a) procedura formalnego zatwierdzenia i wprowadzenia zmian w programach studiów,
 - b) procedura systematycznej oceny programów studiów,
 - c) procedura weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się;
- 2) procedury wymienione w ust. 1 stanowią załączniki do Systemu zapewnienia jakości Kształcenia w Akademii Nauk Stosowanych im. prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach, odpowiednio nr 1, nr 2 i nr 3.

§ 2

W pozostałej części System Zapewnienia Jakości Kształcenia pozostaje bez zmian

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia

Kielce, dnia 21 października 2023 r.

Rektor
dr Tadeusz Dziekan

SYSTEM

ZAPEWNIENIA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA W AKADEMII NAUK STOSOWANYCH IM. PROF. EDWARDA LIPIŃSKIEGO W KIELCACH

Wprowadzenie

Dążąc do podniesienia jakości kształcenia w Akademii Nauk Stosowanych im. prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach (dalej ANS) wprowadza się system zapewnienia jakości kształcenia oraz zasad weryfikacji jakości procesu kształcenia. Podstawą prawną systemu jest ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2018 poz. 1668, z późn. zm.), ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. 2018 poz. 2153, z późn. zm) oraz § 12 ust. 7 Statutu Akademii Nauk Stosowanych im. prof. Edmunda Lipińskiego w Kielcach. Senat na podstawie dotychczasowych regulacji, dotyczących jakości kształcenia oraz propozycji Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia, uzgodnionej w trybie konsultacji z wykładowcami akademickimi, zatrudnionymi na Uczelni, uchwala, co następuje:

Rozdział I. Ogólne założenia Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia

§ 1

1. W trosce o stałe podnoszenie jakości kształcenia w Akademii Nauk Stosowanych im. prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach, zwanej dalej „Uczelnią”, a także w trosce o rozwój naukowy i osobisty studentów Uczelni wprowadza się Uczelniany System Zapewnienia Jakości Kształcenia (dalej System) oraz zasady weryfikacji jakości procesu kształcenia.
2. System dotyczy studentów, słuchaczy studiów podyplomowych, nauczycieli akademickich, a także pozostałych osób prowadzących zajęcia dydaktyczne lub obsługujących proces dydaktyczny, Nadzór nad prawidłowym funkcjonowaniem Systemu sprawują władze Uczelni i wydziałów oraz wydziałowe komisje ds. jakości kształcenia.

§ 2

Zasadniczymi celami funkcjonowania Systemu są:

1. Zapewnianie wysokiej jakości kształcenia w oparciu o ocenę własną, analizę i modyfikacje procesu dydaktycznego, wspieranie i upowszechnianie najlepszych rozwiązań oraz opinie interesariuszy zewnętrznych.
2. Planowanie procesu dydaktycznego w celu uzyskania założonych efektów nauczania

i uczenia się.

3. Ciągłe monitorowanie i analizowanie danych odnośnie jakości kształcenia.
4. Podejmowanie działań na rzecz podnoszenia kwalifikacji naukowych i dydaktycznych kadry akademickiej.
5. Zapewnienie studentom i absolwentom efektów uczenia się, oznaczających skuteczne i efektywne konkurowanie na rynku pracy.
6. Kształtowanie pozytywnych relacji pomiędzy studentami a wykładowcami.
7. Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi, mająca na celu doskonalenie procesu kształcenia.

§3

1. Bezpośredni nadzór nad wdrożeniem i doskonaleniem Systemu sprawuje Pełnomocnik ds. Jakości Kształcenia we współpracy z Uczelnianą Komisją ds. Jakości Kształcenia, wydziałowymi komisjami ds. jakości kształcenia i dziekanami wydziałów.
2. W skład Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia wchodzi: powołany przez Rektora Pełnomocnik ds. Jakości Kształcenia, przewodniczący wydziałowych komisji ds. jakości kształcenia oraz przedstawiciel studentów Uczelni, wskazany przez Samorząd Studencki.
3. W celu zapewnienia osiągnięcia celów Systemu na poszczególnych wydziałach Uczelni dziekani powołują wydziałowe komisje ds. jakości kształcenia. Dziekan spośród członków powołuje przewodniczącego. Dziekan uczestniczy w pracach Komisji.
4. W skład Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia wchodzi:
 - a) wyznaczeni przez Dziekana nauczyciele akademicki reprezentujący kierunki studiów prowadzone na danym wydziale,
 - b) przedstawiciel studentów studiujących na wydziale, delegowany przez Samorząd Studencki.
5. Zadania Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia określa się następująco:
 - a) Komisja działa w celu zapewnienia osiągnięcia celów Systemu na danym wydziale Uczelni,
 - b) ogólny nadzór nad systemem jakości kształcenia na poszczególnych wydziałach sprawują dziekani wydziałów,
 - c) w celu usprawnienia procesu dydaktycznego Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia i Dziekan Wydziału współpracują z interesariuszami zewnętrznymi wydziału,
 - d) Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia opiniuje zmiany w programach kształcenia na prowadzonych kierunkach, w szczególności programy nowopowstające,
 - e) Komisja opiniuje programy na wszystkich poziomach uczenia i weryfikuje ich zgodność z efektami uczenia, zdefiniowanymi dla danego kierunku studiów,
 - f) szczególnie ważnym zadaniem Komisji jest ocena realizacji efektów uczenia,
 - g) każdy program studiów dla kierunku studiów i dla poziomu i profilu uczenia określa sposoby

weryfikacji zakładanych efektów uczenia się osiągniętych przez studenta.

- h) wewnętrzny system zapewnienia jakości uczenia, odnoszący się do wszystkich etapów i aspektów procesu dydaktycznego, obejmuje wszystkie formy weryfikowania efektów uczenia się dla poszczególnych kierunków studiów, osiągniętych przez studenta w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
6. System Zapewnienia Jakości Kształcenia swoim zakresem działania obejmuje w szczególności działania w zakresie oceny jakości oraz doskonalenia:
- a) pracy dydaktycznej nauczycieli akademickich,
 - b) pracy osób obsługujących proces dydaktyczny,
 - c) infrastruktury dydaktycznej przeznaczonej do realizacji procesu dydaktycznego,
 - d) programów studiów, w tym wprowadzania do nich zmian (koncepcja kształcenia, założenia, plany studiów, opis efektów uczenia się, opinie studentów, interesariuszy zewnętrznych, potrzeby lokalnego rynku pracy),
 - e) procesu dyplomowania,
 - f) współpracy Uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym,
 - g) wsparcia studentów w procesie uczenia się,
 - h) publicznego dostępu do informacji na temat studiów,
 - i) umiędzynarodowienia procesu kształcenia,
 - j) monitoringu karier i losów zawodowych absolwentów przy wykorzystaniu systemu ELA (Ekonomiczne Losy Absolwentów),
 - k) procedur potwierdzania efektów uczenia się.
7. Integralnym składnikiem Systemu są procedury zapewnienia jakości uczenia/uczenia się, stanowiące załączniki do niniejszej Uchwały.

Rozdział II. Przedmiot i zakres dokumentowania efektów nauczania

§ 4

W ramach systemu ujednolica się sposoby dokumentowania i weryfikacji efektów uczenia się, uzyskiwanych przez studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych oraz słuchaczy studiów podyplomowych w ANS, a tym samym obiektywne potwierdzenie, że zostały spełnione wymagania określone w programach uczenia. Przyjmuje się następujące zasady dokumentowania efektów uczenia:

1. Weryfikacja obejmuje wszystkie kategorie efektów kształcenia: wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne.
2. Weryfikacja jest prowadzona na wszystkich aktualnie realizowanych kierunkach studiów I i II

stopnia oraz na studiach podyplomowych dla procesu dydaktycznego, realizowanego w systemie stacjonarnym i niestacjonarnym i przyjętego na Uczelni profilu praktycznego.

3. Jako źródła weryfikacji efektów uczenia się przyjmuje się:

- a) ocenę efektów kształcenia osiągniętych przez studenta / słuchacza studiów podyplomowych w ramach danego przedmiotu/modułu,
- b) wyniki egzaminów dyplomowych i obron prac dyplomowych (wraz z recenzjami prac dyplomowych),
- c) sprawozdania oraz raporty sporządzane przez opiekunów praktyk,
- d) opinie studentów po zrealizowaniu efektów uczenia się w ramach danego przedmiotu/modułu,
- e) wyniki hospitacji zajęć,
- f) wyniki ankietyzacji absolwentów,
- g) wyniki sondaży wśród pracodawców (w zależności od potrzeby),
- h) wyniki weryfikacji osiągniętych efektów uczenia na studiach I i II stopnia na podstawie mierników ilościowych i jakościowych.

4. Ocena stopnia osiągnięcia efektów uczenia się prowadzona jest w następujących formach:

- a) w trakcie procesu uczenia w ramach przedmiotu/modułu oraz po jego zakończeniu poprzez weryfikację efektów uczenia się, przeprowadzaną w odniesieniu do każdego studenta/słuchacza studiów podyplomowych, uczestniczącego w zajęciach dydaktycznych, przypisanych do danego przedmiotu/modułu przez osobę/osoby prowadzące zajęcia,
- b) po zrealizowaniu programu danego przedmiotu/modułu poprzez weryfikację efektów uczenia się dokonaną przez prowadzącego zajęcia,
- c) po zakończeniu praktyki poprzez weryfikację efektów uczenia się, zdefiniowanych dla praktyk studenckich/zawodowych, dokonywaną dla każdego studenta/słuchacza studiów podyplomowych, realizującego program praktyki, przez opiekuna praktyk na podstawie dostarczonej dokumentacji praktyki,
- d) po zrealizowaniu programu danego przedmiotu/modułu poprzez weryfikację efektów uczenia się dokonywaną przez studentów/słuchaczy studiów podyplomowych w formie dobrowolnej ankiety oceniającej przebieg zajęć dydaktycznych oraz prowadzącego te zajęcia,
- e) w trakcie egzaminu dyplomowego w formie weryfikacji efektów uczenia się, dokonywanej w odniesieniu do każdego studenta, przez komisję, wyznaczoną przez dziekana wydziału do przeprowadzenia egzaminu dyplomowego,
- f) na podstawie oceny pracy dyplomowej (o ile na danym kierunku i poziomie studiów obowiązuje złożenie pracy dyplomowej) przygotowanej przez promotora i wyznaczonego recenzenta oraz na podstawie odpowiedzi na pytania podczas egzaminu dyplomowego,

- g) na bieżąco poprzez ocenę realizacji efektów uczenia, dokonaną przez hospitujących w ramach przeprowadzanych hospitacji zajęć,
 - h) po zakończeniu każdego roku akademickiego poprzez weryfikację efektów uczenia, dokonywaną przez wydziałowe komisje ds. jakości kształcenia na podstawie syntezy wyników semestralnych, wyników hospitacyjnej oceny realizacji efektów nauczania.
5. W Uczelni stosowane są następujące metody weryfikacji efektów uczenia:
- a) na poziomie przedmiotu/modułu metodami weryfikacji efektów uczenia uzyskiwanych w procesie kształcenia mogą być: egzamin pisemny, egzamin ustny, test, praca pisemna, esej, prezentacja multimedialna, referat itp.,
 - b) sposób weryfikacji efektów uczenia się dla danego przedmiotu/modułu zdefiniowany został w sylabusie, w którym określono metody weryfikacji efektów uczenia się dla każdego przedmiotu/modułu,
 - c) wybór metody weryfikacji powinien uwzględniać specyfikę poszczególnych kategorii efektów uczenia (wiedzy, umiejętności, kompetencji społecznych),
 - d) ocena stopnia osiągnięcia założonych efektów uczenia obejmuje wszystkie kategorie efektów (tj. wiedzę, umiejętności, kompetencje społeczne);
 - e) metody weryfikacji efektów uczenia, uzyskiwanych w ramach praktyk, określają sylabusy oraz regulaminy praktyk.
6. Na poziomie kierunku/specjalności metodami weryfikacji efektów uczenia są:
- a) praca dyplomowa,
 - b) recenzje pracy dyplomowej,
 - c) superrecenzje,
 - d) egzamin dyplomowy.
7. Uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu lub zaliczenia kończącego przedmiot/moduł, pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego, a także praktyki studenckiej/zawodowej potwierdza osiągnięcie wszystkich efektów uczenia, zdefiniowanych w sylabusie dla danego elementu procesu kształcenia. Uzyskana ocena jest konsekwencją stopnia osiągnięcia efektów uczenia się.
8. W celu weryfikacji efektów uczenia wykorzystuje się również mierniki ilościowe:
- a) oceny z zaliczeń i egzaminów, a także ich wartości przeciętne i rozkład,
 - b) odsetek studentów, którzy uzyskali ocenę pozytywną w pierwszym i kolejnych terminach,
 - c) odsetek studentów z zaliczeniem warunkowym i powtarzających rok/semestr,
 - d) oceny uzyskane z egzaminu dyplomowego,
 - e) rozkład ocen prac dyplomowych wystawionych przez promotorów i recenzentów,
 - f) odsetek studentów, którzy otrzymali na dyplomie ocenę bardzo dobrą,
 - g) odsetek studentów, którzy obronili pracę dyplomową w terminie,

- h) odsetek studentów, którzy nie zostali dopuszczeni do egzaminu dyplomowego na skutek odrzucenia pracy dyplomowej przez system jsa.pl.
9. W celu weryfikacji efektów uczenia mogą być również wykorzystane mierniki ilościowe odzwierciedlające aktywności naukowej studentów:
- a) liczba publikacji naukowych studentów Uczelni,
 - b) liczba studentów uczestniczących w konferencjach studenckich, liczba studentów aktywnie działających w kołach naukowych,
 - c) liczba studentów uczestniczących w programach wymiany studentów (Erasmus+ itp.),
 - d) liczba studentów realizujących indywidualny tok kształcenia lub studiujących na więcej niż jednym kierunku studiów,
 - e) inne (uzależnione od specyfiki wydziału np. wskaźnik procentowy zdawalności na aplikacje prawnicze na Wydziale Prawa).

Rozdział III. Zakres obowiązków osób odpowiedzialnych za weryfikację efektów kształcenia

§ 5

1. Obowiązki osób, prowadzących zajęcia dydaktyczne w ramach poszczególnych przedmiotów/modułów, kończące się zaliczeniem:
 - a) zapoznanie studentów podczas pierwszych zajęć z treściami zawartymi w sylabusie przedmiotu/modułu,
 - b) bieżąca ocena efektów uczenia się osiąganym przez każdego studenta / słuchacza studiów podyplomowych, uczestniczącego w zajęciach w ramach prowadzonego przedmiotu/modułu,
 - c) przestrzeganie wymiaru obciążenia pracą studenta / słuchacza studiów podyplomowych, określonego w sylabusie,
 - d) weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia się, zdefiniowanych w sylabusie przedmiotu/modułu po zakończeniu cyklu zajęć w ramach przedmiotu/modułu i sporządzenie „dokumentacji efektów kształcenia” (dokument dostępny w dziekanacie w trakcie sesji egzaminacyjnej),
 - e) przekazanie do dziekanatu lub na platformę e-learningową Uczelni (w formie pisemnej lub elektronicznej) prac studentów/słuchaczy studiów podyplomowych, potwierdzających przeprowadzenie weryfikacji efektów uczenia się (kolokwiów, testów, projektów, prac zaliczeniowych), dokumentu określającego stosowane kryteria oceny i innych dokumentów, poświadczających osiągnięcie określonych w sylabusie efektów uczenia się przez okres zgodny z obowiązującymi w Uczelni zasadami archiwizacji.
2. Obowiązki osób, prowadzących zajęcia dydaktyczne w ramach poszczególnych przedmiotów/modułów, kończących się egzaminem:

- a) zapoznanie studentów podczas pierwszych zajęć z treściami zawartymi w sylabusie przedmiotu/modułu,
 - b) bieżąca ocena efektów uczenia się, osiąganych przez każdego studenta / słuchacza studiów podyplomowych uczestniczącego w zajęciach w ramach prowadzonego przedmiotu/modułu,
 - c) przeprowadzenie w formie egzaminu weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się, zdefiniowanych w sylabusie przedmiotu/modułu, w odniesieniu do każdego studenta/słuchacza studiów podyplomowych, przystępującego do egzaminu;
 - d) stosowanie podczas egzaminu metod weryfikacji efektów uczenia się, zdefiniowanych w sylabusie przedmiotu/modułu;
 - e) przekazanie do dziekanatu lub na platformę e-learningowej Uczelni (w formie pisemnej lub elektronicznej) wykazu zagadnień/pytań, obowiązujących podczas egzaminu ustnego/ pisemnego, stosowanych kryteriów oceny prac egzaminacyjnych studentów/słuchaczy studiów podyplomowych i innych dokumentów poświadczających osiągnięcie określonych w sylabusie efektów uczenia się;
 - f) przekazanie po zakończeniu semestru do dziekanatu (w formie pisemnej i/lub elektronicznej) dokumentów określających zastosowane podczas egzaminów metody weryfikacji efektów kształcenia (wykazy zagadnień/pytań obowiązujące podczas egzaminów ustnych i pisemnych, matryce testów itp.).
3. Obowiązki opiekunów praktyk, wyznaczonych przez Dziekana Wydziału, na którym prowadzony jest kierunek studiów/specjalność/opiekunów praktyk na studiach podyplomowych:
- a) bieżąca kontrola prowadzona przez opiekunów praktyk osiągania efektów uczenia się w trakcie odbywania praktyk przez studentów/słuchaczy studiów podyplomowych,
 - b) weryfikacja uzyskanych efektów uczenia się na podstawie dokumentacji odbytych praktyk, sporządzonej zgodnie z zarządzeniem dziekana / Kierownika studiów podyplomowych,
 - c) przekazanie do dziekanatu lub na platformę e-learningową Uczelni (w formie pisemnej lub elektronicznej) dokumentacji poświadczającej odbycie praktyk oraz osiągnięcie efektów uczenia się.
4. Obowiązki Wydziałowych komisji ds. jakości kształcenia – zbiorcza weryfikacja efektów uczenia i uczenia się po zakończonym cyklu kształcenia (semestrze/roku akademickim).

Rozdział IV. Metody weryfikacji efektów uczenia się uzyskiwanych w procesie kształcenia

§ 6

1. W ramach jednolitego systemu weryfikacji efektów uczenia się przez studentów przyjęto następujące metody weryfikacji efektów na poziomie przedmiotu/modułu:
 - a) egzamin pisemny,
 - b) egzamin ustny,
 - c) test (w tym testy on-line na platformie e-learningowej Uczelni),
 - d) praca pisemna,
 - e) esej,
 - f) prezentacja multimedialna,
 - g) referat,
 - h) inne (po zaakceptowaniu wniosku osoby prowadzącej zajęcia przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia i zatwierdzeniu przez Dziekana Wydziału).
2. Zaliczenie przedmiotu nie może się odbywać wyłącznie na podstawie obecności studenta na zajęciach.
3. W celu uzyskania założonego poziomu jakości uczenia się student podczas pierwszych zajęć jest szczegółowo informowany o wymogach i kryteriach zaliczenia przedmiotu.

§ 7

1. Metodami weryfikacji efektów uczenia się na poziomie kierunku studiów są:
 - praca dyplomowa,
 - recenzje pracy dyplomowej,
 - egzamin dyplomowy.
2. Komisja egzaminacyjna, wyznaczona przez Dziekana Wydziału, przeprowadza weryfikację stopnia osiągnięcia efektów uczenia się poprzez obronę pracy dyplomowej lub w formie egzaminu dyplomowego.
3. Obrona pracy dyplomowej przeprowadzana jest na wynikających z uchwały Senatu kierunkach i obejmuje prezentację przez dyplomanta zasadniczych tez pracy oraz odpowiedzi na dotyczące pracy pytania.
4. Egzamin dyplomowy przeprowadzany jest zgodnie z obowiązującą dla danego kierunku i stopnia kształcenia procedurą, uwzględniającą specyfikę poszczególnych efektów uczenia się dla danego programu studiów.
5. Szczegółowe zasady przeprowadzania obrony pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego zawarte są w procedurach obowiązujących na poszczególnych wydziałach.

6. Dokumentację dotyczącą przebiegu obrony pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego przechowuje Dziekanat.

§ 8

1. Przyjmuje się następujące mierniki jakościowe oceny Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia:
 - a) wyniki hospitacji zajęć,
 - b) wyniki badań ankietowych w zakresie oceny zajęć dydaktycznych, dokonywanej przez studentów,
 - c) dostosowanie pytań na egzamin dyplomowy do weryfikacji założonych efektów kształcenia,
 - d) opinie pracodawców na temat studentów odbywających praktyki zawodowe absolwentów,
 - e) ocena przydatności efektów uczenia się dokonywana przez absolwentów.

Rozdział V: Formy prac etapowych realizowanych w trakcie studiów

§ 9

1. Podstawę weryfikacji efektów uczenia się stanowią egzaminy oraz zaliczenia ćwiczeń, konwersatoriów i laboratoriów.
2. Egzaminy mogą być przeprowadzane w formie pisemnej i ustnej. W każdym z tych przypadków zadania egzaminacyjne muszą być formułowane w sposób zgodny z efektami uczenia zapisanymi w sylabusach przedmiotów. Realizacja tego wymogu pociąga za sobą konieczność stosowania określonych form egzaminów pisemnych.
3. Podstawą oceny studenta są okresowe prace kontrolne w postaci kolokwii, referatów, esejów, raportów i opisów studiów przypadków.
4. Ważną podstawą oceny studenta są także jego wypowiedzi i różne formy aktywności w trakcie zajęć.
5. Podczas zajęć odbywanych w grupie ujawniają się umiejętności interpretacji, dyskusji, doboru argumentów, szybkiej riposty oraz postawy tolerancji, otwartości na problemy innych ludzi, czy odmiennych kultur i ideologii, a także postawa krytycyzmu, również wobec siebie.
6. W przypadku wszystkich tych form kontroli efektów kształcenia ocenę wystawia prowadzący zajęcia.
7. Skala ocen, którą przewiduje Regulamin studiów jest następująca: bardzo dobry, dobry plus, dobry, dostateczny plus, dostateczny, niedostateczny.
8. Zadania testowe muszą być formułowane tak, aby nie ograniczać testu wyłącznie do sprawdzianu wiedzy; należy łączyć różne formy pytań testowych i zadań problemowych.

§ 10

1. Praktyczny wymiar procesu kształcenia realizowanego w formie praktyk zawodowych i staży umożliwia weryfikację umiejętności oraz kompetencji społecznych studenta, a w mniejszym stopniu wiedzy.
2. Weryfikację efektów uczenia się zdobytych w trakcie praktyk dokonuje kierunkowy opiekun praktyk zawodowych.
3. Szczegółowe zasady odbywania i zaliczania praktyk zawiera Regulamin Studenckich Praktyk Zawodowych.

§ 11

1. Syntetycznym, końcowym miernikiem realizacji zakładanych efektów uczenia na studiach pierwszego stopnia jest pozytywnie oceniona praca licencjacka lub/i pomyślnie zdany egzamin dyplomowy. Na studiach drugiego stopnia końcowym miernikiem jest praca magisterska i pomyślnie zdany egzamin magisterski. Dlatego szczególną uwagę przywiązuje się do seminariów licencjackich i magisterskich, zasad przygotowywania prac oraz przeprowadzania egzaminów dyplomowych.
2. Na poszczególnych wydziałach obowiązują określone przez *programy studiów* zasady dyplomowania oraz wymogi formalne dotyczące przygotowywania prac dyplomowych. Mają one na celu ujednolicenie konstrukcji pracy i kryteriów ich oceny. Ujednolicane są zasady przeprowadzania i oceny egzaminów licencjackich i magisterskich, a także arkusze recenzji tych prac.
3. Zestawy problemów na egzaminy dyplomowe są przygotowywane i uaktualniane w taki sposób, aby stwarzały możliwość oceny nie tylko wiedzy. Egzaminowany musi wykazać się umiejętnościami i kompetencjami społecznymi.
4. W celu weryfikacji samodzielności napisanych prac dyplomowych stosuje się Jednolity System Antyplagiatowy (JSA), stanowiący kluczowy element systemu przeciwdziałania zjawiskom patologicznym w procesie kształcenia.
5. Studenci są informowani o nietolerowaniu przejawów patologicznych zjawisk związanych z procesem kształcenia. Nie jest tolerowane „ściąganie” na zaliczeniach, egzaminach, o czym studenci są szczegółowo informowani podczas omawiania kryteriów zaliczenia przedmiotu i przed egzaminami/ zaliczeniami.

§ 12

1. Doskonaleniu jakości kształcenia i przestrzegania właściwych reguł oceniania służy system hospitacji prowadzonych w trakcie każdego semestru. Hospitacje przeprowadzane są przez dziekana, samodzielnych pracowników lub doświadczonych nauczycieli akademickich na podstawie planu hospitacji.
2. Ocena hospitacji jest sporządzana na ujednoliconych arkuszach hospitacji zgodnie z obowiązującą procedurą.
3. Hospitujący ma obowiązek poinformować ocenianego pracownika o wynikach hospitacji i wskazać mocne i słabsze strony prowadzonych zajęć, aby na tej podstawie wspólnie opracować sposób poprawy jakości zajęć. Metoda ta umożliwia także weryfikację postępów młodych pracowników oraz doktorantów prowadzących zajęcia dydaktyczne.

§ 13

1. Efekty nauczania oceniane są także przez samych studentów (ankieta oceniająca program). Możliwość taką stwarza system ankietyzacji prowadzonych na wydziale zajęć. Ankiety wypełniane są przez studentów drogą elektroniczną.
2. Student ma możliwość zamieszczenia szczegółowych komentarzy, m.in. odnośnie sposobu prowadzenia zajęć, stopnia zrozumiałości treści, kultury osobistej prowadzącego zajęcia wraz z określoną punktacją.
3. Wyniki przeprowadzonych ankiet omawiane są przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia po zakończonym roku akademickim.
4. Każdy z ocenianych pracowników może zapoznać się z wynikami ankiety dotyczących Jego osoby.
5. Uzupełnieniem ankiet elektronicznych są ankiety papierowe odnoszące się do innych aspektów procesu kształcenia.
6. Proces ankietyzacji może być podstawą przyznawania nagród przez Rektora, bądź wszczęcia postępowania wyjaśniającego. Odgrywa on istotną rolę motywacyjną w procesie zapewnienia jakości kształcenia.

§ 14

1. Jednym ze sposobów weryfikacji efektów kształcenia są losy absolwentów wydziału na rynku pracy i ich powodzenie zawodowe. Zdobywaniu wiedzy na ten temat służą ankietyzacja absolwentów i badanie opinii interesariuszy zewnętrznych.
2. Pośrednio o realizacji efektów kształcenia świadczą także pozycje na listach rankingowych sporządzanych przez różne ośrodki opiniotwórcze. Należy jednak podkreślić, że sytuacja absolwentów na rynku pracy uzależniona jest nie tylko od jakości procesu kształcenia na uczelni

wyższej (konceptji kształcenia i jakości pracy kadry dydaktycznej), ale także od wielu czynników niezależnych od uczelni, takich jak jakość kształcenia na niższym poziomie edukacji, warunki finansowania szkół wyższych, koniunktura gospodarcza w kraju i sytuacja na lokalnym rynku pracy.

§ 15

Szczegółowe zasady wprowadzania zmian w programach studiów, oceny programów studiów i weryfikacji efektów uczenia się określają następujące procedury:

- a) procedura formalnego zatwierdzania i wprowadzania zmian w programach studiów,
- b) procedura systematycznej oceny programu studiów
- c) procedura weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się

Załącznik nr 1. Procedura formalnego zatwierdzania i wprowadzania zmian w programach studiów

Załącznik nr 2. Procedura systematycznej oceny programu studiów

Załącznik nr 3. Procedura weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się

Procedura formalnego zatwierdzania i wprowadzania zmian w programach studiów w Akademii Nauk Stosowanych im. prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach

Wprowadzenie

Dążąc do podniesienia jakości kształcenia w Akademii Nauk Stosowanych im. prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach (dalej ANS), Komisja Senacka uchwaliła procedurę formalnego zatwierdzania i wprowadzania zmian w programach studiów, która jest częścią Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia obowiązującego w Uczelni.

Podstawą prawną funkcjonowania systemu jest ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2018 poz. 1668, z późn. zm.), Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. 2018 poz. 2153, z późn. zm.), Statut Akademii Nauk Stosowanych im. prof. Edmunda Lipińskiego w Kielcach z dnia 8 września 2022 r. oraz Uczelniany System Zapewnienia Jakości Kształcenia przyjęty uchwałą nr 8/2022 Senatu Akademii Nauk Stosowanych im. prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach w sprawie zatwierdzenia Systemu zapewnienia jakości kształcenia w Akademii Nauk Stosowanych im. prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach.

Rozdział I. Ogólne założenia procedury formalnego zatwierdzania i wprowadzania zmian w programach studiów

§ 1

1. Procedura formalnego zatwierdzania i wprowadzania zmian w programach studiów stanowi załącznik nr 1 do Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Akademii Nauk Stosowanych im. prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach, zwanej dalej „Uczelnią”, a także jest uwzględniana w ramach funkcjonowania Wydziałowych Systemów Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia w Uczelni, zwanej dalej „Systemem”.
2. Nadzór nad prawidłowym funkcjonowaniem procedury sprawują władze Uczelni, Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia, Dziekan oraz Przewodniczący Wydziałowych Komisja ds. Jakości Kształcenia.
3. Dla kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów o których mowa w art. 68 ust.1 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty, ratownika medycznego, lekarza weterynarii, architekta, nauczyciela), stosuje się wytyczne określone w standardach kształcenia.

§ 2

Zasadniczymi celami procedury są:

1. Spełnieniem warunków dotyczących tworzenia Programów studiów w oparciu o zapisy aktualnych aktów prawnych odnoszących się do tego procesu, w tym Ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce, Ustawie o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji oraz stosownych rozporządzeń Ministra Edukacji i Nauki.
2. Określeniu zasad wprowadzania zmian (modyfikacji) w programach studiów.
3. Uwzględnieniu w programie studiów efektów uczenia się i treści programowych zapewniających uzyskanie tych efektów przypisanych do poszczególnych zajęć lub grupy zajęć.
4. Opracowania dla każdego kierunku i stopnia kształcenia matrycy efektów, która będzie elementem programu studiów, uchwalanym przez Senat Uczelni.
5. Zaprojektowaniu w procesie nauczania optymalnego zestawu zajęć niezbędnych do realizacji profilu praktycznego dla danego kierunku studiów, zawierającego zajęcia w formie projektów, laboratoriów komputerowych oraz warsztatów pozwalające kształtować umiejętności praktyczne, na których są wykorzystane zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne, narzędzia ICT oraz specjalistyczne oprogramowanie w rozwiązywaniu problemów właściwych dla zawodowego rynku pracy.
6. Uzyskaniem wymaganych kompetencji językowych na poziomie odpowiednim do studiów. I stopniu w zakresie poziomu B2 i II stopniu w zakresie uzyskania poziomu B2+ESOKJ przez studentów.
7. Opracowaniem optymalnej ilości godzin dydaktycznych zaplanowanych do realizacji przy bezpośrednim kontakcie z prowadzącym na studiach niestacjonarnych w stosunku do założonych treści programowych oraz oczekiwanych efektów uczenia się przypisanych do poszczególnych przedmiotów.
8. Dostosowaniu procesu nauczania do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym studentów z niepełnosprawnością.
9. Określeniu właściwej liczby grup studenckich w zależności od ich form organizacji w planie i programie studiów w celu zagwarantowania osiągnięcia wszystkich efektów uczenia.

Rozdział II. Wytyczne do tworzenia programów studiów

§ 3

Program studiów tworzony jest w zgodzie z misją i strategią Uczelni, uwzględniając przede wszystkim:

- a) analizę zapotrzebowania rynku pracy na określoną wiedzę i umiejętności oraz kompetencje społeczne,
- b) zasoby i możliwości uczelni niezbędne do realizacji procesu dydaktycznego prowadzącego do osiągnięcia założonych efektów uczenia się,
- c) opinie interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych,
- d) wzorce międzynarodowe i europejskie oraz przykłady dobrych praktyk,

- e) wyniki monitorowania kariery zawodowej absolwentów,
- f) standardy kształcenia, o ile istnieją dla danego kierunku studiów,
- g) wymagania i zalecenia komisji akredytacyjnych,
- h) przepisy powszechnie obowiązujące, dotyczące tworzenie programu studiów na danym stopniu i profilu kształcenia,
- i) inne kryteria, niezbędne do uzyskania stosownych zezwoleń związanych z prowadzeniem studiów na danym stopniu i profilu kształcenia.

§ 4

1. Zasady przyznawania punktacji ECTS poszczególnym grupom zajęć powinny być zgodne z Uczelnianym Regulamin ECTS.
2. Program studiów musi zapewnić odpowiedni procent zajęć obieralnych w wymiarze nie mniejszym niż 30% ogólnej liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów.
3. Plan studiów stacjonarnych I stopnia oraz jednolitych magisterskich uwzględnia zajęcia z wychowania fizycznego w wymiarze nie mniejszym niż 60 godz. Zajęciom z wychowania fizycznego nie przypisuje się punktów ECTS.
4. Program studiów przypisany do dyscyplin w ramach innych dziedzin niż dziedzina nauk humanistycznych i nauk społecznych przewiduje realizację zajęć przypisanych do ww. dziedzin w wymiarze nie mniejszym niż 5 ECTS.

§ 5

Program studiów powinien obejmować zajęcia lub grupy zajęć poświęcone kształceniu w zakresie znajomości co najmniej jednego języka obcego (np.: lektoraty, wykłady w języku obcym, zajęcia z języka specjalistycznego) i powinien umożliwiać studentowi uzyskanie efektów uczenia się w zakresie umiejętności językowych zgodnie z wymaganiami Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia określonymi dla:

- a) poziomu B2 – w przypadku studiów pierwszego stopnia,
- b) poziomu B2+ - w przypadku studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich.

§ 6

Program studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich oraz studiów II stopnia o profilu praktycznym przewiduje odbycie przez studenta praktyki. Liczba godzin obowiązkowych praktyk określa plan studiów. Wymiar praktyk zawodowych na kierunkach o profilu praktycznym powinien być zgodny z wymaganiami określonymi w Ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

§ 7

Program studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich oraz studiów II stopnia powinien obejmować zajęcia lub grupy zajęć niezbędnych do realizacji profilu praktycznego dla danego kierunku studiów, zawierającego zajęcia w formie projektów, laboratoriów komputerowych lub specjalistycznych oraz warsztatów pozwalające kształtować umiejętności praktyczne, na których są wykorzystane zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne, narzędzia ICT oraz specjalistyczne oprogramowanie w rozwiązywaniu problemów właściwych dla zawodowego rynku pracy.

§ 8

Program studiów może obejmować grupę treści ogólnouczelnianych realizowanych w ramach każdego kierunku studiów.

§ 9

Program kształcenia powinien zawierać obowiązek odbycia szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz szkolenia bibliotecznego dla wszystkich studentów rozpoczynających naukę w uczelni.

§ 10

W przypadku realizacji zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, realizacja programu studiów musi spełniać następujące warunki:

- a) osoby prowadzące zajęcia są przygotowane do ich realizacji z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, a realizacja zajęć jest na bieżąco kontrolowana,
- b) dostęp do infrastruktury informatycznej i oprogramowania umożliwia synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami i osobami prowadzącymi zajęcia,
- c) materiały dydaktyczne są opracowane w formie elektronicznej,
- d) studenci mają możliwość osobistych konsultacji z osobami prowadzącymi zajęcia w siedzibie uczelni,
- e) weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się odbywa się przez bieżącą kontrolę postępów w nauce, jest przeprowadzona w trybie online – przy użyciu narzędzi informatycznych, odpowiednich dla weryfikacji danego typu efektu uczenia się,
- f) studenci odbyli szkolenia przygotowujące do udziału w tych zajęciach,
- g) przy realizacji zajęć kształtujących umiejętności praktyczne metody i techniki kształcenia na odległość muszą pozwalać na osiągnięcie założonych do realizacji efektów uczenia.

Rozdział III. Zatwierdzanie i zmiany programu studiów

§ 11

Zatwierdzanie programu studiów odbywa się w następujących etapach:

1. Dziekan wydziału, na którym planują się realizacje danego kierunku kształcenia, przedstawia Senatowi Uczelni program studiów zgodnie z wytycznymi określonymi w §3 p.1 niniejszej procedury, po uzyskaniu pozytywnych opinii od:
 - a) Rady Interesariuszy działającej przy danym Wydziale,
 - b) Samorządu Studenckiego działającego w Uczelni,
 - c) Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia.
2. Senat Uczelni podejmuje uchwałę w sprawie zatwierdzenia programu studiów na danym kierunku studiów, poziomie i profilu kształcenia z uwzględnieniem formy studiów.

§ 12

W przypadku studiów utworzonych na podstawie pozwolenia można dokonywać zmian łącznie do 30% ogólnej liczby efektów uczenia się określonych w programie studiów aktualnym na dzień wydania tego pozwolenia.

§ 13

Wprowadzanie zmian określonych §12 w programach studiów może odbywać się:

- a) cyklicznie (od nowego cyklu kształcenia) w zakresie zmiany planu studiów lub wprowadzenia zmian w zakresie kierunkowych efektów uczenia się na podstawie uchwały Senatu,
- b) na bieżąco w trakcie cyklu kształcenia (od nowego roku akademickiego)– nie wymagających uchwały Senatu, które są proponowane przez prowadzących zajęcia lub interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych, na podstawie pozytywnej opinii Wydziałowej Komisje ds. Jakości Kształcenia oraz Zatwierdzeniu przez Dziekana danego Wydziału.

§ 14

Do zmian możliwych do wprowadzenia w trakcie cyklu kształcenia (od nowego roku akademickiego) zalicza się:

- a) zmiany w doborze treści kształcenia przekazywanych studentom w ramach zajęć, uwzględniających najnowsze osiągnięcia naukowe, artystyczne lub związane z działalnością zawodową (zmiany w karcie przedmiotu/ sylabusie), które są proponowane przez prowadzących zajęcia lub interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych, opiniowane przez Wydziałowe Komisje ds. Jakości Kształcenia oraz Zatwierdzone przez Dziekana Wydziału,
- b) definicje przedmiotów wprowadzanych semestralnie do modułów otwartych, np. przedmioty wybieralne, które są proponowane przez prowadzących zajęcia lub interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych, opiniowane przez Wydziałowe Komisje ds. Jakości Kształcenia oraz Zatwierdzone przez Dziekana Wydziału,
- c) dostosowanie programu studiów do zmian w przepisach powszechnie obowiązujących
- d) usunięcie nieprawidłowości stwierdzonych przez Polską Komisję Akredytacyjną.

Rozdział IV. Ustalenia końcowe

§ 15

Zasady planowania i realizacji zajęć dydaktycznych są uregulowane w odrębnych dokumentach Uczelni oraz procedurach Wydziałowych.

§ 16

Dokumentacja i monitoring programów studiów jest prowadzony w ramach odrębnych dokumentach Uczelni oraz procedur Wydziałowych.

§ 17

Określeniu właściwej liczebności grup studenckich w zależności od ich form organizacji w planie i programie studiów są uregulowane w odrębnych dokumentach Uczelni oraz procedur Wydziałowych.

Rektor
dr Tadeusz Dziekan

Procedura systematycznej oceny programu studiów w Akademii Nauk Stosowanych im. prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach

Wprowadzenie

Dążąc do podniesienia jakości kształcenia w Akademii Nauk Stosowanych im. prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach (dalej ANS), Komisja Senacka uchwaliła procedurę systematycznej oceny programu studiów, która jest częścią Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia obowiązującego w Uczelni.

Podstawą prawną funkcjonowania systemu jest ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2018 poz. 1668, z późn. zm.), Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. 2018 poz. 2153, z późn. Zm), Statut Akademii Nauk Stosowanych im. prof. Edmunda Lipińskiego w Kielcach z dnia 8 września 2022 r. oraz Uczelniany System Zapewnienia Jakości Kształcenia przyjęty uchwałą nr 8/2022 Senatu Akademii Nauk Stosowanych im. prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach w sprawie zatwierdzenia Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Akademii Nauk Stosowanych im. prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach.

Rozdział I. Ogólne założenia procedury systematycznej oceny programu studiów

§ 1

1. Procedura systematycznej oceny programu studiów stanowi załącznik nr 3 do Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Akademii Nauk Stosowanych im. prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach, zwanej dalej „Uczelnią”, a także jest uwzględniana w ramach funkcjonowania Wydziałowych Systemów Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia w Uczelni, zwanej dalej „Systemem”.
2. Nadzór nad prawidłowym funkcjonowaniem procedury sprawują władze Uczelni, Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia, Dziekan oraz Przewodniczący Wydziałowych Komisja ds. Jakości Kształcenia.
3. Dla kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów o których mowa w art. 68 ust.1 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty, ratownika medycznego, lekarza weterynarii, architekta, nauczyciela), stosuje się wytyczne określone w standardach kształcenia.

§ 2

Zasadniczymi celami procedury są:

1. Spełnieniem warunków dotyczących monitoringu programów studiów w oparciu o zapisy aktualnych aktów prawnych odnoszących się do tego procesu, w tym Ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce oraz stosownych rozporządzeń Ministra Edukacji i Nauki.
2. Spełnieniu warunków dotyczących doskonalenia programu studiów m.in. poprzez:
 - a) modyfikacje i ocenę doboru treści i metod kształcenia ujętych w programie studiów, uwzględniających najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej do zakładanych efektów uczenia się, a w szczególności umiejętności i kompetencji społecznych oraz ujęciu ich w sylabusach,
 - b) modyfikacje i ocenę właściwej liczby punktów ECTS przypisanych do poszczególnych zajęć, a w szczególności wymiaru punktów ECTS przypisanego do pracy własnej studenta, adekwatnie do oczekiwanego nakładu pracy studenta, niezbędnego do spełnienia wymogów związanych z zaliczaniem zajęć,
 - c) modyfikacje pytań na egzamin dyplomowy na studiach I stopnia oraz egzamin magisterki na studiach II stopnia, ze szczególnym uwzględnieniem propozycji zagadnień zgłaszanych przez interesariuszy.
3. Systematyczne doskonalenie metod dydaktycznych w zakresie wykorzystania odpowiednich instrumentów i narzędzi analizy, a w szczególności wykorzystania narzędzi ICT oraz ich ewaluacji
4. Opracowanie wniosków wynikających z oceny programu studiów dokonywanych przez interesariuszy zewnętrzny i wewnętrznych
5. Systematycznego monitorowania procesu ankietyzacji studentów oraz monitorowania losów absolwentów
6. Opracowaniu sprawozdań oraz innych dokumentów z osiągniętych rezultatów kształcenia władzom Uczelni i społeczności akademickiej.

Rozdział II. Wytyczny dotyczące monitoringu programu studiów

§ 3

1. Okresowe monitoring programów studiów realizuje się poprzez:
 - a) analizę programów studiów pod względem ich zgodności z obowiązującymi przepisami prawa,
 - b) analizę zgodności efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy,
 - c) weryfikację systemu punktów ECTS,
 - d) sprawdzenie kwalifikacji zespołu nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na danym kierunku studiów,
 - e) wyniki monitorowania karier studenckich lub realizowanych cyklicznie badań losów absolwentów,
 - f) opinie wewnętrznych i zewnętrznych interesariuszy,
 - g) ocenę koncepcji kształcenia, opisu sylwetki absolwenta, planu studiów i sylabusów w kontekście realizacji strategii Uczelni na danym kierunku studiów,
 - h) przegląd sylabusów.

2. Celem przeglądów programów jest m.in.: aktualizacja ich treści, ocena zgodności z efektami uczenia się oraz z dyscypliną naukową do której przyporządkowany jest dany kierunek studiów, dopasowanie do potrzeb zewnętrznych i wewnętrznych interesariuszy, trendów w zakresie kształcenia, dopasowanie treści programowych do potrzeb rynku pracy, uwzględnienie w ich realizacji trendów w zakresie rozwoju danych kompetencji w danej branży, zwiększenie efektywności w realizacji założonych efektów uczenia się.
3. Programy studiów podlegają cyklicznym przeglądom:
 - a) bieżącym; raz na rok akademicki,
 - b) Cyklicznym; raz na cały cykl kształcenia dla danego stopnia i profilu studiów.
4. Za proces przeglądu programu odpowiedzialni są dziekani nadzorujący realizację danego kierunku oraz Pełnomocnik Rektora ds. jakości kształcenia.
5. Przeglądy programów studiów uwzględniają wyniki oceny stopnia osiągania przez studentów założonych w programach studiów efektów uczenia się, która jest dokonywana w ramach oddzielnej procedury.

Rozdział II. Istota i zakres doskonalenia programu studiów

§ 5

Podejmując działania mające na celu doskonalenie programu studiów Uczelnia uwzględnia:

- a) wyniki analizy kariery zawodowej absolwentów,
- b) wyniki przeglądów programów studiów, w tym oceny stopnia osiągania założonych w programach studiów efektów uczenia się,
- c) opinie wewnętrznych i zewnętrznych interesariuszy,
- d) analizy polskich i zagranicznych dobrych praktyk w obszarze kształcenia,
- e) trendy w zakresie kształcenia, w tym w zakresie kształcenia na odległość,
- f) trendy w zakresie rozwoju danej branży tożsamej z danym obszarem kształcenia.

§ 6

Wnioski z systematycznej oceny programów studiów są wykorzystywane do ustawicznego doskonalenia programów studiów, zarówno w obszarze doskonalenia treści kształcenia jak i metod kształcenia, w tym kształcenia na odległość, oraz wdrażania innowacyjnych metod dydaktycznych i nowoczesnej technologii edukacyjnej.

§ 7

1. W celu doskonalenia programów studiów dziekan może powołać Radę Programową, oddzielnie dla każdego kierunku studiów.
2. W skład Rady programowej wchodzi nauczyciele akademicki oraz minimum 2 przedstawicieli pracodawców, reprezentujących branże tożsame z dyscypliną danego kierunku.
3. Do zadań Rady Programowej należy:
 - a) opracowanie projektu programu studiów na danym kierunku studiów,
 - b) ocena programu studiów pod kątem jego zgodności z potrzebami otoczenia oraz z aktualnym stanem wiedzy, w tym: ocena aktualności treści sylabusów,

- c) rekomendowanie zmian w zakresie uruchamiania nowych specjalności studiów, nowych modułów zajęć,
 - d) analiza wyników badań prowadzonych we wszystkich grupach interesariuszy, w tym: ewaluacji zajęć dydaktycznych i formułowanie rekomendacji w tym zakresie,
 - e) podejmowanie różnego rodzaju działań w zakresie doskonalenia programu studiów i zapewnienia jakości kształcenia w ramach kierunku,
 - f) opiniowanie kwalifikacji kadry dydaktycznej zaangażowanej w prowadzenie kształcenia na kierunku,
 - g) rekomendowanie działań w zakresie rozwoju metod dydaktycznych i systemu weryfikowania efektów uczenia się, w tym kształcenia na odległość.
4. Rada Programowa opiniuje wnioski dotyczące przebiegu procesu dydaktycznego na danym kierunku, zgłaszane przez wykładowców oraz studentów.
 5. W oparciu o prowadzone analizy i prace Rada Programowa formułuje rekomendacje i przekazuje je w postaci raportu do dziekana.
 6. Spotkania Rady Programowej odbywają się cyklicznie, nie rzadziej niż raz na semestr.

Rozdział III. Ustalenia końcowe

§ 8

Systematyczne monitorowanie procesu ankietyzacji studentów oraz monitorowania losów absolwentów jest uregulowane w odrębnych dokumentach Uczelni oraz procedurach wydziałowych.

§ 9

Opracowaniu sprawozdań oraz innych dokumentów z osiągniętych rezultatów kształcenia władzom Uczelni i społeczności akademickiej jest uregulowane w odrębnych dokumentach Uczelni oraz procedurach wydziałowych.

Rektor
dr Tadeusz Dziekan

**Procedura weryfikacji osiąganych efektów uczenia się zaplanowanych
w programach studiów w Akademii Nauk Stosowanych
im. prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach**

Wprowadzenie

Dążąc do podniesienia jakości kształcenia w Akademii Nauk Stosowanych im. prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach (dalej ANS), Komisja Senacka uchwaliła procedurę weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się zaplanowanych w programach studiów, która jest częścią Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia obowiązującego w Uczelni.

Podstawą prawną funkcjonowania systemu jest ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2018 poz. 1668, z późn. zm.), Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. 2018 poz. 2153, z późn. zm.), Statut Akademii Nauk Stosowanych im. prof. Edmunda Lipińskiego w Kielcach z dnia 8 września 2022 r. oraz Uczelniany System Zapewnienia Jakości Kształcenia przyjęty uchwałą nr 8/2022 Senatu Akademii Nauk Stosowanych im. prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach w sprawie zatwierdzenia Systemu zapewnienia jakości kształcenia w Akademii Nauk Stosowanych im. prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach.

**Rozdział I. Ogólne założenia weryfikacji osiągnięcia kierunkowych efektów uczenia się
zaplanowanych w programach studiów**

§ 1

1. Procedura weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się zaplanowanych w programach studiów stanowi załącznikiem nr 2 do Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Akademii Nauk Stosowanych im. prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach, zwanej dalej „Uczelnią”, a także jest uwzględniana w ramach funkcjonowania Wydziałowych Systemów Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia w Uczelni, zwanej dalej „Systemem”.
2. Nadzór nad prawidłowym funkcjonowaniem procedury sprawują władze Uczelni, Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia, Dziekan oraz Przewodniczący Wydziałowych Komisja ds. Jakości Kształcenia.
3. Dla kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów o których mowa w art. 68 ust.1 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty, ratownika medycznego, lekarza weterynarii, architekta, nauczyciela), stosuje się wytyczne określone w standardach kształcenia.

§ 2

Zasadniczymi celami procedury są:

1. Przeprowadzenie szczegółowej weryfikacji osiągnięć wszystkich zakładanych efektów uczenia dla kierunku, poziomu i profilu kształcenia, która uwzględnia efekty uczenia się zdefiniowane w ramach charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz uniwersalnych charakterystyk poziomów PRK zdefiniowanych dla danego poziomu studiów.
2. Przeprowadzenie weryfikacji w procesie rekrutacji od kandydatów na studia umiejętności posługiwania się językiem obcym w celu właściwego przygotowania ich do rozpoczęcia zajęć kierunkowych w języku obcym
3. Przeprowadzenie weryfikacji w procesie rekrutacji kandydatów na studia umiejętności posługiwania się technikami informacyjno-komunikacyjnymi oraz narzędziami ICT w celu właściwego przygotowania ich do rozpoczęcia zajęć przygotowujących do efektywnego funkcjonowania na zawodowym rynku pracy.
4. Przeprowadzenie weryfikacji stopnia realizacji kierunkowych efektów uczenia się zaplanowanych w programie studiów dla poszczególnych etapów i poziomów kształcenia, a w szczególności przedstawiania sprawozdań z przeglądu realizowanego programu studiów, zgodności efektów z potrzebami rynku pracy, doboru treści programowych oraz metod kształcenia.
5. Przeprowadzenie weryfikacji nabywania przez studentów odpowiednich umiejętności praktycznych na poziomie 6 i 7 PRK, a szczególności stopnia nabytych umiejętności w zakresie stosowania zawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, specjalistycznych systemów informatycznych oraz narzędzi ICT.
6. Przeprowadzanie weryfikacji przyporządkowania właściwej liczby punktów ECTS przypisanych do poszczególnych zajęć, a w szczególności wymiaru punktów ECTS przypisanego do pracy własnej studenta, adekwatnie do oczekiwanego nakładu pracy studenta, niezbędnego do spełnienia wymogów związanych z zaliczaniem zajęć.
7. Przeprowadzenie weryfikacji systemu dyplomowania na studiach I i II, a w szczególności poszczególnych etapów ich realizacji w zakresie zaliczenia wszystkich niezbędnych zaplanowanych w planie i programie studiów przedmiotów, obrony dyplomowej lub pisanie pracy licencjackiej i magisterskiej.

Rozdział II. Przedmiot i zakres weryfikacji kierunkowych efektów uczenia się zaplanowanych w programach studiów

§ 3

Weryfikacja jest prowadzona na wszystkich realizowanych kierunkach studiów I i II stopnia oraz na studiach podyplomowych dla procesu dydaktycznego, realizowanego w systemie stacjonarnym i niestacjonarnym i przyjętego na Uczelni profilu praktycznego.

§ 4

Jako źródła weryfikacji efektów uczenia się przyjmuje się:

- a) ocenę efektów kształcenia osiągniętych przez studenta w ramach danego przedmiotu/modułu,

- b) wyniki egzaminów dyplomowych i obron prac dyplomowych (wraz z recenzjami prac dyplomowych),
- c) sprawozdania oraz raporty sporządzane przez opiekunów praktyk,
- d) opinie studentów po zrealizowaniu efektów uczenia się w ramach danego przedmiotu/modułu,
- e) wyniki hospitacji zajęć,
- f) wyniki ankietyzacji absolwentów,
- g) wyniki sondaży wśród pracodawców (w zależności od potrzeby),
- h) wyniki weryfikacji osiągniętych efektów uczenia na studiach I i II stopnia na podstawie mierników ilościowych i jakościowych.

§ 5

Ocena stopnia osiągnięcia efektów uczenia się prowadzona jest w następujących formach:

- a) w trakcie procesu rekrutacji na studia na podstawie egzaminu w zakresie umiejętności posługiwania się językiem obcym w celu właściwego przygotowania ich do rozpoczęcia zajęć kierunkowych w języku obcym w trakcie procesu rekrutacji na studia na podstawie egzaminu w zakresie umiejętności posługiwania się technikami informacyjno-komunikacyjnymi oraz narzędziami ICT w celu właściwego przygotowania ich do rozpoczęcia zajęć przygotowujących do efektywnego funkcjonowania na zawodowym rynku pracy,
- b) w trakcie procesu uczenia w ramach przedmiotu/modułu oraz po jego zakończeniu poprzez weryfikację efektów uczenia się, przeprowadzaną w odniesieniu do każdego studenta/słuchacza studiów podyplomowych, uczestniczącego w zajęciach dydaktycznych, przypisanych do danego przedmiotu/modułu przez osobę/osoby prowadzące zajęcia,
- c) po zrealizowaniu programu danego przedmiotu/modułu poprzez weryfikację efektów uczenia się dokonaną przez prowadzącego zajęcia,
- d) po zakończeniu praktyki poprzez weryfikację efektów uczenia się, zdefiniowanych dla praktyk studenckich/zawodowych, dokonywaną dla każdego studenta/słuchacza studiów podyplomowych, realizującego program praktyki, przez opiekuna praktyk na podstawie dostarczonej dokumentacji praktyki,
- e) po zrealizowaniu programu danego przedmiotu/modułu poprzez weryfikację efektów uczenia się dokonywaną przez studentów/słuchaczy studiów podyplomowych w formie dobrowolnej ankiety oceniającej przebieg zajęć dydaktycznych oraz prowadzącego te zajęcia,
- f) w trakcie egzaminu dyplomowego w formie weryfikacji efektów uczenia się, dokonywanej w odniesieniu do każdego studenta, przez komisję, wyznaczoną przez dziekana wydziału do przeprowadzenia egzaminu dyplomowego,
- g) na podstawie oceny pracy dyplomowej (o ile na danym kierunku i poziomie studiów obowiązuje złożenie pracy dyplomowej) przygotowanej przez promotora i wyznaczonego recenzenta oraz na podstawie odpowiedzi na pytania podczas egzaminu dyplomowego,
- h) na bieżąco poprzez ocenę realizacji efektów uczenia, dokonaną przez hospitujących w ramach przeprowadzanych hospitacji zajęć,

- i) po zakończeniu każdego roku akademickiego poprzez weryfikację efektów uczenia, dokonywaną przez wydziałowe komisje ds. jakości kształcenia na podstawie syntezy wyników semestralnych, wyników hospitacyjnej oceny realizacji efektów nauczania.

§ 6

1. Stosowane są następujące metody weryfikacji efektów uczenia się:
 - a) na poziomie przedmiotu/modułu metodami weryfikacji efektów uczenia uzyskiwanych w procesie kształcenia mogą być: egzamin pisemny, egzamin ustny, test, praca pisemna, esej, prezentacja multimedialna, referat itp.,
 - b) sposób weryfikacji efektów uczenia się dla danego przedmiotu/modułu zdefiniowany został w sylabusie, w którym określono metody weryfikacji efektów uczenia się dla każdego przedmiotu/modułu,
 - c) wybór metody weryfikacji powinien uwzględniać specyfikę poszczególnych kategorii efektów uczenia (wiedzy, umiejętności, kompetencji społecznych),
 - d) ocena stopnia osiągnięcia założonych efektów uczenia obejmuje wszystkie kategorie efektów (tj. wiedzę, umiejętności, kompetencje społeczne),
 - e) metody weryfikacji efektów uczenia, uzyskiwanych w ramach praktyk, określają sylabusy oraz regulaminy praktyk.
2. Na poziomie kierunku/specjalności metodami weryfikacji efektów uczenia są:
 - a) praca dyplomowa,
 - b) recenzje pracy dyplomowej,
 - c) superrecenzje,
 - d) egzamin dyplomowy.
3. Uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu lub zaliczenia kończącego przedmiot/moduł, pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego, a także praktyki studenckiej/zawodowej potwierdza osiągnięcie wszystkich efektów uczenia, zdefiniowanych w sylabusie dla danego elementu procesu kształcenia. Uzyskana ocena jest konsekwencją stopnia osiągnięcia efektów uczenia się.

§ 7

W celu opracowania analiz dotyczących weryfikacji efektów uczenia wykorzystuje się następujące mierniki ilościowe:

- a) oceny z zaliczeń i egzaminów, a także ich wartości przeciętne i rozkład,
- b) odsetek studentów, którzy uzyskali ocenę pozytywną w pierwszym i kolejnych terminach,
- c) odsetek studentów z zaliczeniem warunkowym i powtarzających rok/semestr,
- d) oceny uzyskane z egzaminu dyplomowego,
- e) rozkład ocen prac dyplomowych wystawionych przez promotorów i recenzentów,
- f) odsetek studentów, którzy otrzymali na dyplomie ocenę bardzo dobrą,
- g) odsetek studentów, którzy obronili pracę dyplomową w terminie,
- h) odsetek studentów, którzy nie zostali dopuszczeni do egzaminu dyplomowego na skutek odrzucenia pracy dyplomowej przez system jsa.pl.

§ 8

Do opracowania analiz weryfikacji efektów uczenia mogą być również wykorzystane mierniki ilościowe odzwierciedlające aktywności naukowej studentów:

- a) liczba publikacji naukowych studentów Uczelni,
- b) liczba studentów uczestniczących w konferencjach studenckich, liczba studentów aktywnie działających w kołach naukowych,
- c) liczba studentów uczestniczących w programach wymiany studentów (Erasmus+ itp.),
- d) liczba studentów realizujących indywidualny tok kształcenia lub studiujących na więcej niż jednym kierunku studiów,
- e) inne (uzależnione od specyfiki wydziału np. wskaźnik procentowy zdawalności na aplikacje prawnicze, ilość absolwentów którzy uzyskali stopień naukowy lub kontynuują studia III stopnia).

Rozdział III. Ustalenia końcowe

§ 9

Zakres obowiązków osób odpowiedzialnych za weryfikację efektów kształcenia obejmuje wytyczne określone w § 5 Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.

§ 10

Zakres weryfikacji efektów uczenia się przypisany do formy prac etapowych realizowanych w trakcie studiów obejmuje wytyczne określone w § 9-14 Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.

§ 11

Archiwizacja prac studentów, dotycząca prac zaliczeniowych, egzaminacyjnych, prac projektowych oraz innych materiałów stanowiących potwierdzenie zdobycia przez studenta założonych w programie studiów efektów uczenia się jest prowadzona na podstawie odrębnych dokumentów Uczelni oraz procedur Wydziałowych.

Rektor
dr Tadeusz Dziekan